

НАСТАВНО НАУЧНОМ ВЕЋУ МЕДИЦИНСКОГ ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

Извештај о оцени научне заснованости теме докторске дисертације

“Испитивање повезаности перцепције болести са квалитетом живота код жена са високоризичном трудноћом”

Кандидат: Др Маја Мацура

Одлуком Наставно научног већа Медицинског факултета у Београду од 08.06.2026. године број:7/XVII-2/1-ММ-2 именована је Комисија за оцену научне заснованости теме докторске дисертације “Испитивање повезаности перцепције болести са квалитетом живота код жена са високоризичном трудноћом” кандидата др Маје Мацуре, у саставу:			
Име и презиме члана комисије	Звање	Научна област	Установа у којој је запослен
Др Ивана Ликић Лађевић	Проф.	Гинекологија и акушерство	МФУБ
Др Зорица Терзић Шупић	Проф.	Социјална медицина	МФУБ
Др Бојана Гутић	Доц.	Гинекологија и акушерство	МФУНС
Име и презиме ментора	Звање	Научна област	Установа у којој је запослен
Др Мирослава Гојнић	Проф.	Гинекологија и акушерство	МФУБ
Др Јована Тодоровић	Доц.	Социјална медицина	МФУБ

На основу анализе приложене документације у вези са темом предложене докторске дисертације, након разговора са кандидатом, а према критеријумима за процену научне заснованости теме докторске дисертације, чланови Комисије подносе Наставно научно већу Медицинског факултета у Београду следећи

ИЗВЕШТАЈ

А. Подаци о кандидату:

Маја Мацура, рођена је 16.05.1994. године у Београду. Уписала је Медицински факултет Универзитета у Београду 2013. године. Дипломирала је 2019. године са просечном оценом током студирања 9,78. Од 2020. године је запослена на Клиници за Гинекологију и акушерство Универзитетског Клиничког Центра Србије у Београду. Специјалистичке студије из области гинекологије и акушерства је уписала 2021. године на Медицинском факултету у Београду, а специјалистички испит положила 07.07.2025. са одличном оценом. Докторске студије на модулу „Биомедицинска информатика“ уписала је 2020. године на Медицинском факултету у Београду, да би 2023. године уписала новоформиран модул „Фетално програмирање и превенција болести адултног доба“ под менторством проф. др Мирославе Гојнић, а уз коменторство доц. др Јоване Тодоровић.

B. Spisak publikovanih radova kandidata objavljenih u целини:

Macura M. et al. (2025). Percepcija bolesti i kvalitet života kod visokorizičnih trudnoća. *MedPodml*, 76(1), 1–4.

Macura, M., Todorović, J., Pavlović, V., Ivanović, K., Novaković, I., Milinčić, M., & Gojnić, M. (2025). First Balkan Brief Illness Perception Questionnaire (IPQ-B) among high-risk pregnancies. *PLoS One*, 20(10), e0334844. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0334844>

Micic, J., Macura, M., Andjic, M., Ivanović, K., Dotlić, J., Mičić, D. D., Arsenijević, V., Stojnić, J., Bila, J., Babić, S., Šljivančanin, U., Mostić, D., & Dokić, M. (2024). Currently Available Treatment Modalities for Uterine Fibroids. *Medicina*, 60(6), 868. <https://doi.org/10.3390/medicina60060868>

Novaković, I., Todorović, J., Dugalić, S., Macura, M., Milinčić, M., & Gojnić, M. (2024). Continuous glucose monitoring in pregnancy. *Srpski Arhiv za Celokupno Lekarstvo*, 152(3–4), 214–217. <https://doi.org/10.2298/SARH240104028N>

Milinčić, M., Todorović, J., Dugalić, S., Novaković, I., Macura, M., Lalić, K., & Gojnić Dugalić, M. (2024). Management of Pregnancy in a Patient with Familial Hypercholesterolemia and Previous Myocardial Infarction—Treatment with LDL Apheresis: A Case Report. *Reports*, 7, 39. <https://doi.org/10.3390/reports7020039>

Božić, D., Dugalić, S., Macura, M., Milinčić, M., Novaković, I., & Gojnić, M. (2023). History of gestational diabetes mellitus. *Medicinska Istraživanja*, 56(2), 55–60. <https://doi.org/10.5937/MEDI56-42896>

Dugalić, S., Petronijević, M., Sengul, D., Detanac, D. A., Sengul, I., de Arruda Veiga, E. C., Stanisavljević, T., Macura, M., Todorović, J., & Gojnić, M. (2023). Hereditary thrombophilia and low-molecular-weight heparin in women: Useful determinants, including thyroid dysfunction, incorporating the management of treatment and outcomes of the entity. *Revista da Associação Médica Brasileira*, 69(2), 335–340. <https://doi.org/10.1590/1806-9282.20221445>

Dugalić, S., Todorović, J., Macura, M., Gutić, B., Milinčić, M., Božić, D., Stojiljković, M., Petronijević, M., De Luka, S., Pantić, I., Perović, M., Parapid, B., & Gojnić, M. (2023). Metabolism of the mother, placenta, and fetus in diabetes. *Srpski Arhiv za Celokupno Lekarstvo*, 151(1–2), 116–119. <https://doi.org/10.2298/SARH221021012D>

Dugalić, S., Todorović, J., Macura, M., Petronijević, S. V., Petronijević, M., Gojnić, M., Sengul, D., Sengul, I., Pelikán, A., & de Arruda Veiga, E. C. (2023). A point of view on hereditary thrombophilia and low-molecular-weight heparin incorporating the management in pregnancy and involving thyroidology. *Revista da Associação Médica Brasileira*, 69(9). <https://doi.org/10.1590/1806-9282.20230735>

Dugalić, S., Todorović, J., Sengul, D., Sengul, I., de Arruda Veiga, E. C., Plešćinac, J., Petronijević, M., Macura, M., Kepeći-Perković, S., Milinčić, M., Pavlović, A., & Gojnić, M. (2023). Highlighting early detection of thyroid pathology and gestational diabetes effects on oxidative stress that provokes preterm delivery in thyroidology: Does that ring a bell? *Clinics*, 78, 100279. <https://doi.org/10.1016/j.clinsp.2023.100279>

- Macura, M., Dugalić, S., Todorović, J., Božić, D., & Gojnić, M. (2023). Pregnancy and delivery in a patient with an ectopic kidney transplant and bilateral hearing loss. *Medicinska Istraživanja*, 56(2), 105–108. <https://doi.org/10.5937/MEDI56-42878>
- Macura, M., Dugalić, S., Todorović, J., Gutić, B., Milinčić, M., Božić, D., Stojiljković, M., Soldatović, I., Pantić, I., Perović, M., Parapid, B., & Gojnić, M. (2023). Historical and statistical aspects of risk groups analysis and testing in the context of gestational diabetes mellitus. *Srpski Arhiv za Celokupno Lekarstvo*, 151(3–4), 255–258. <https://doi.org/10.2298/SARH221212008M>
- Todorović, J., Dugalić, S., Macura, M., Gutić, B., Milinčić, M., Božić, D., Stojiljković, M., Mičić, J., Pantić, I., Perović, M., Parapid, B., & Gojnić, M. (2023). Historical aspects of diabetes, morbidity and mortality. *Srpski Arhiv za Celokupno Lekarstvo*, 151(1–2), 112–115. <https://doi.org/10.2298/SARH221021013T>
- Dugalić, S., Šantrić-Milićević, M., Stanisavljević, D., Gutić-Vukobrat, B., Gojnić, M., Macura, M., Božić, D., Stanisavljević, T., Petronijević, M., Vrzić-Petronijević, S., & Todorović, J. (2022). Organizational commitment of healthcare employees in a private sector. *Medicinska Istraživanja*, 55(3), 71–78. <https://doi.org/10.5937/MEDI55-38730>
- Dugalić, S., Todorović, J., Macura, M., Gutić, B., Milinčić, M., Božić, D., Stojiljković, M., Pantić, I., Perović, M., & Gojnić, M. (2022). Theoretical basis of perinatology therapy in pregnant women with diabetes mellitus. *Sanamed*, 17(3), 221–226. <https://doi.org/10.5937/SANAMED0-40167>
- Gojnić, M., Todorović, J., Stanisavljević, D., Jotić, A., Lukić, L., Miličić, T., Lalić, N., Lalić, K., Stojiljković, M., Stanisavljević, T., Stefanović, A., Stefanović, K., Vrzić-Petronijević, S., Petronijević, M., Terzić-Supić, Z., Macura, M., Perović, M., Babić, S., Piperac, P., & Dugalić, S. (2022). Maternal and fetal outcomes among pregnant women with diabetes. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 19(6), 3684. <https://doi.org/10.3390/ijerph19063684>
- Dugalić, S., Petronijević, M., Vasiljević, B., Todorović, J., Stanisavljević, D., Jotić, A., Lukić, L., Miličić, T., Lalić, N., Lalić, K., Stojiljković, M., Terzić-Supić, Z., Stanisavljević, T., Stefanović, A., Stefanović, K., Vrzić-Petronijević, S., Macura, M., Pantić, I., Piperac, P., Jovanović, M., Cerović, R., Đurašević, S., Babić, S., Perković-Kepeći, S., & Gojnić, M. (2022). Trends of the prevalence of pre-gestational diabetes in 2030 and 2050 in Belgrade cohort. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 19(11), 6517. <https://doi.org/10.3390/ijerph19116517>
- Macura, M., Dugalić, S., Todorović, J., Gutić, B., Milinčić, M., Božić, D., Stojiljković, M., Mičić, J., & Gojnić, M. (2022). Prenatal monitoring of pregnancies complicated by diabetes mellitus. *Sanamed*, 17(3), 195–201. <https://doi.org/10.5937/SANAMED0-40168>
- Todorović, J., Dugalić, S., Macura, M., Gutić, B., Milinčić, M., Božić, D., Stojiljković, M., Sbutega-Filipović, O., & Gojnić, M. (2022). Nutrition in pregnancy with diabetes mellitus. *Sanamed*, 17(3), 209–214. <https://doi.org/10.5937/SANAMED0-40169>
- Dugalić, S., Stanisavljević, D., Petronijević, M., Stefanović, A., Vrzić Petronijević, S., Stefanović, K., Gutić-Vukobrat, B., Gojnić, M., Macura, M., Božić, D., Stanisavljević, T., Todorović, J., & Vukobrat, G. B. (2022). The role of active perinatology in the prevention of spontaneous loss of conceptus and birth rate drop. *Medicinska Istraživanja*, 55(2), 1–7. <https://doi.org/10.5937/MEDI55-38732>
- Novaković, I., Todorović, J., Dugalić, S., Macura, M., Milinčić, M., & Gojnić, M. (2022). Diabetic ketoacidosis in pregnancy. *Sanamed*, 18(1), 21–25. <https://doi.org/10.5937/SANAMED0-50195>

Gojnić, M. G., Dugalić, S. V., Stefanović, A. O., Stefanović, K. V., Petronijević, M. A., Vrzić Petronijević, S. M., Pantić, I. V., Perović, M. D., Vasiljević, B. I., Milinčić, N. M., Zarić, M. M., Todorović, J. S., & Macura, M. (2022). Combined hereditary thrombophilias are responsible for poor placental vascularization development and low molecular weight heparins prevent adverse pregnancy outcomes. *Journal of Maternal-Fetal & Neonatal Medicine*, 35(22), 4346–4353. <https://doi.org/10.1080/14767058.2020.1849116>

Gojnić Dugalić, M., Stefanović, A., Stefanović, K., Vrzić Petronijević, S., Petronijević, M., Dugalić, S., & Macura, M. (2021). International comparison of reproductive health seeking behaviour in Roma population. *Central European Journal of Public Health*, 29(2), 162. <https://doi.org/10.21101/cejph.a6843>

C. ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ТЕМЕ:

1. НАУЧНА ОБЛАСТ:

МЕДИЦИНА (Гинекологија и акушерство; Социјална медицина; Биоинформатика)

2. ПРЕДМЕТ РАДА:

Предмет рада ове докторске дисертације подразумева испитивање повезаности перцепције болести са квалитетом живота, као и нивоима депресивности, анксиозности и стреса код трудница са високоризичним трудноћама. Анализом путање утврђиваће се фактори који су повезани са перцепцијом о болести. Такође, предмет рада подразумева и културолошку адаптацију и валидацију упитника о перцепцији болести у популацији пацијенткиња хоспитализованих због високоризичних трудноћа.

3. ЦИЉ ИСТРАЖИВАЊА:

1. Испитивање валидности и поузданости српске верзије Кратког упитника о перцепцији болести (Brief Illness perception questionnaire – IPQ-B) код трудница са високоризичном трудноћом.
2. Испитивање повезаности перцепције болести са нивоима депресије, анксиозности и стреса, као и са квалитетом живота трудница са високоризичним трудноћама.

4. ХИПОТЕЗЕ ИСТРАЖИВАЊА:

- Упитник о перцепцији о болести има задовољавајућу конзистентност и валидност код пацијенткиња са високоризичним трудноћама
- Маладаптивна перцепција болести је повезана са нивоима депресије, анксиозности и стреса и негативно је повезана са квалитетом живота пацијенткиња са високоризичном трудноћом.

5. МЕТОДЕ ИСТРАЖИВАЊА:

Циљну популацију у овом истраживању чиниће 290 пацијенткиње са високоризичним трудноћама у трајању од најмање 24 недеље гестације које би учествовале на добровољној бази. Инструмент истраживања је упитник који ће обухватити: социјално-демографске карактеристике; карактеристике које се односе на трудноћу; перцепцију болести (Кратак упитник о перцепцији болести - Brief Illness perception questionnaire – IPQ-B); присуство депресије, анксиозности и стреса (Скала депресивности, анксиозности и стреса - The Depression, Anxiety and Stress Scale - 21 Items - DASS-21) и квалитет живота (Кратки упитник Светске здравствене организације о квалитету живота - World Health Organization Quality of Life Questionnaire- brief version - WHOQOL-BREF). Истраживање подразумева превођење и културолошку адаптацију и валидацију Кратког упитника о перцепцији болести (Brief Illness perception questionnaire – IPQ-B). Анализа путање ће бити коришћена за тестирање ефеката различитих фактора које се односе на трудноћу, перцепцију болести и присуства депресије, анксиозности и стреса на квалитет живота жена са високоризичном трудноћом. Такође ће бити испитана медијаторска улога перцепције болести на квалитет живота испитаница. Студија је одобрена од стране Етичке комисије Медицинског факултета Универзитета у Београду (број одлуке: 1322/ИХ-22) и Етичког одбора Универзитетског клиничког Центра Србије (број одлуке: 1880/8).

6. ОЧЕКIVАНИ РЕЗУЛТАТИ:

Кратки упитник за перцепцију болести има задвољавајућу конзистентност и валидност, и може се користити код пацијенткиња са патолошким трудноћама. Исказана перцепција болести је значајно повезана са субјективном проценом квалитета живота код пацијенткиња са патолошким трудноћама, нивоима депресивности, анксиозности и стреса. Фактори који доприносе лошијој перцепцији болести су слабија подршка партнера, постојање хроничних болести код труднице, степен информисаности о сопственом здрављу и здрављу плода.

7. НАУЧНИ ДОПРИНОС:

Доктрина гинекологије и акушерства која се фокусира на исходе трудноће је застарела и неадекватна, док се овом студијом може отворити поглавље више него неопходног старања о квалитету живота и оснаживању пацијенткиња са патолошким трудноћама. Ова студија је прва која се бави перцепцијом болести и њеним корелатом са квалитетом живота у етиолошки различитим патолошким трудноћама. Адаптација и валидација упитника о перцепцији болести у популацији трудница са патолошким трудноћама користиће методолошки и будућим истраживачима који ће се бавити овом и сличним темама. На крају, основано је веровати да побољшање квалитета живота трудница са патолошким трудноћама, а као последица побољшање перцепције болести трудница, може довести до побољшање самих исхода трудноћа.

8. СПИСАК КОРИШЋЕНЕ ЛИТЕРАТУРЕ:

1. Mirzakhani K, Ebadi A, Faridhosseini F, Khadivzadeh T. Well-being in high-risk pregnancy: An integrative review. BMC Pregnancy Childbirth [Internet]. 2020 Sep 11 [cited 2023 Dec 3];20(1):1–14. Available from: <https://bmcpregnancychildbirth.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12884-020-03190-6>
2. Eunice Kennedy Shriver National Institute of Child Health and Human Development - NICHD [Internet]. 2018 [cited 2023 Nov 21]. Available from: <https://www.nichd.nih.gov/health/topics/factsheets/high-risk>
3. Sawyer AT, Harris SL, Koenig HG. Illness perception and high readmission health outcomes. Health Psychol Open [Internet]. 2019 Jan 1 [cited 2023 Nov 21];6(1). Available from: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/31041109/>
4. Broadbent E, Wilkes C, Koschwanez H, Weinman J, Norton S, Petrie KJ. A systematic review and meta-analysis of the Brief Illness Perception Questionnaire. Psychol Health [Internet]. 2015 Nov 2 [cited 2023 Nov 21];30(11):1361–85. Available from: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/26181764/>
5. Bonsaksen T, Lerdal A, Fagermoen MS. Trajectories of illness perceptions in persons with chronic illness: An explorative longitudinal study. J Health Psychol [Internet]. 2015 Jul 22 [cited 2023 Nov 21];20(7):942–53. Available from: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/24140616/>
6. Różycka J. How I see is how I feel. Identification of illness perception schema and its association with adaptation outcomes in multiple sclerosis - a 5-year prospective study. PLoS One [Internet]. 2021 Oct 1 [cited 2023 Nov 21];16(10). Available from: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/34710124/>
7. Fanakidou I, Zyga S, Alikari V, Tsironi M, Stathoulis J, Theofilou P. Mental health, loneliness, and illness perception outcomes in quality of life among young breast cancer patients after mastectomy: the role of breast reconstruction. Qual Life Res [Internet]. 2018 Feb 1 [cited 2023 Nov 21];27(2):539–43. Available from: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/29119452/>
8. Boutib A, Chergaoui S, Marfak A, Hilali A, Youlyouz-Marfak I. Quality of Life During Pregnancy from 2011 to 2021: Systematic Review. Int J Womens Health [Internet]. 2022 [cited 2023 Nov 21];14:975–1005. Available from: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/35941917/>
9. Sarna A, Singh RJ, Duggal M, Chandra P, Reynolds N. The prevalence and determinants of depression among HIV positive perinatal women receiving antiretroviral therapy in India. Arch Womens Ment Health [Internet]. 2018 Jun 1 [cited 2025 Jan 6];22(3):399. Available from: <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC6387642/>
10. Powell H, McCaffery K, Murphy VE, Hensley MJ, Clifton VL, Giles W, et al. Psychosocial outcomes are related to asthma control and quality of life in pregnant women with asthma. J Asthma [Internet]. 2011 Dec [cited 2025 Jan 6];48(10):1032–40. Available from: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/22091740/>
11. Maguire PA, Cummings JA, Reay RE, Nolan CJ, Looi JCL. There's no sugar-coating psychological distress and illness perceptions in gestational diabetes mellitus: depression and anxiety are associated with negative illness perceptions. Australas Psychiatry [Internet]. 2022 Feb 1 [cited 2025 Jan 6];30(1):64–9. Available from: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/34488491/>

D. ЗАКЉУЧАК

На основу анализе приложене документације, чланови комисије сматрају да је предложена тема докторске дисертације “Испитивање повезаности перцепције болести са квалитетом живота код жена са високоризичном трудноћом” кандидата др Маје Мацуре значајна и актуелна и да у потпуности испуњава услове за оригиналан научни допринос у истраживањима која се односе на квалитет живота трудница са високоризичним трудноћама. Културолошка адаптација и валидација упитника о перцепцији болести у популацији трудница са патолошким трудноћама омогућиће његову употребу у свим будућим истраживањима у овој популацији. Сваки напредак у познавању фактора који утичу на перцепцију болести и квалитет живота трудница може допринети побољшању исхода трудноће. Досадашњи стручни и научни рад кандидата др Маја Мацура али и ментора, проф. др Мирославе Гојнић и доц. Др Јоване Тодоровић као и актуелност предложене теме, представљају реалну основу да ће истраживање бити извршено компетентно и на савремен начин. Стога, на основу целокупне анализе приложеног материјала, Комисија једногласно закључује да су, поред законских, испуњени и сви остали формални услови и на основу тога предлаже Научном већу Медицинског факултета да кандидату др Маји Мацури одобри израду докторске дисертације са предложеном темом.

Комисија:

Београд, 29.06.2026. године

1.

2.

3.